

Aan de fractie	VVD
Datum naar de raad	19 maart 2025
zaaknr	Z25212442 / D847641
inlichtingen bij	Gitta van der Linden
onderwerp	Asielopvang Klein Zwitserland Beantwoording Artikel 51 vragen fractie VVD 3 maart 2025.

Geachte fractie,

Op 3 maart 2025 heeft uw fractie schriftelijke vragen gesteld in het kader van artikel 51 van het RvO. Hierbij ontvangt u de schriftelijke reactie van ons college op deze vragen. De gemeenteraad ontvangt een kopie van deze brief.

Vragen.

1. Participatie

Anderhalf jaar geleden is aangegeven dat COA/Gemeente met bewoners in gesprek zou gaan. Bewoners hebben sindsdien niets meer gehoord en voelen zich overrompeld. Daarbovenop komen er meer en andere bewoners, allen jongens, dan destijds aangegeven.

- Waarom is zijn het college en het COA de afgelopen anderhalf jaar niet met bewoners in gesprek gegaan?

Antwoord:

De gemeente heeft in samenwerking met het COA in 2023 onderzoek gedaan naar een geschikte locatie voor asielopvang. De locatie Klein Zwitserland kwam toen als potentiële opvanglocatie naar voren. Er is toen naar de inwoners van Schoorl gecommuniceerd dat het COA voornemens was om in Klein Zwitserland tussen de 30 en 55 opvangplekken voor amv'ers te realiseren. Naast Klein Zwitserland was de locatie Broekakkers in Egmond-Binnen toen ook in beeld. Sinds 1 februari 2024 is de Spreidingswet van kracht. Er kwam toen een indicatieve opgave van 185 opvangplekken voor asielzoekers voor de gemeente Bergen. Vanaf dat moment is alles in een stroomversnelling gekomen en is het proces door het COA met de eigenaar van Klein Zwitserland voortgezet. Wij hebben toentertijd met het COA afgesproken dat zij eerst overeenstemming moesten hebben met de eigenaar, alvorens we de inwoners het vervolg konden laten weten. Achteraf gezien had het beter geweest als we meerdere keren de inwoners hadden geïnformeerd.

2. Bestuurlijk proces

De wethouder beriep zich in de raadsvergadering van 27 februari op een besloten RIA van 14 November waarin aanwezigen zouden zijn geïnformeerd over een (verhoogde)taakstelling met betrekking tot het plaatsen van AMV'rs. In de presentatie van die avond is hierover niets terug te vinden en al helemaal niets over plaatsing van 60 AMV'rs in Klein Zwitserland. Meerdere aanwezigen kunnen zich dit ook niet herinneren

- Er is helaas geen transcript van de bewuste RIA.

- Zelfs als de wethouder dit wel besproken zou hebben tijdens deze RIA vindt de wethouder een besloten RIA, zonder vastlegging, het juiste gremium voor een zo beladen onderwerp?

Antwoord:

Wij hebben een agendaverzoek aan de agendacommissie van 1 oktober voorgelegd voor het houden van een besloten sessie en bent u geïnformeerd op 14 november 2024 tijdens een besloten RIA. Tijdens deze avond is aangegeven dat de gemeenteraad een toezichthoudende rol heeft op de uitvoering van een wettelijke taak. Er is toegezegd dat de gemeenteraad twee keer per jaar zou worden bijgepraat over de stand van zaken. (april – november). Klein Zwitserland is tijdens deze avond genoemd als potentiële opvanglocatie voor 60 Amv's. Naast Klein Zwitserland is ook Broekakkers in Egmond Binnen genoemd, waar momenteel 30 Amv'ers verblijven en waar uitbreiding van opvangplekken wordt onderzocht. In november 2024 heeft u het provinciaal plan van aanpak op asiel ontvangen, waarin u de indicatieve opgave van 185 kunt vinden. Eind december is de opgave vastgesteld op 150, waarvan 90 Amv's. Eerder in 2023 is naar u gecommuniceerd dat Klein Zwitserland als opvanglocatie is aangemerkt en er tussen de 30 a 55 opvangplekken gerealiseerd zouden worden.

- Waarom heeft het college, bij het nemen van het besluit om 60 AMV's te huisvesten in Schoorl, ervoor gekozen dit buiten de reguliere raadsvergaderingen en ARC's te doen en dus zonder voorafgaande adequate informatie noch instemming van de gemeenteraad?

Antwoord:

Wij hebben geen besluit aan uw raad voorgelegd omdat het geen bevoegdheid van de raad of ons college betreft. Alle gemeenten in Nederland zijn verplicht om asielzoekers en alleenstaande minderjarige vreemdelingen (Amv's) op te vangen. Dat is een wettelijke taak met een opgelegde taakstelling vanuit het Rijk. (de Spreidingswet). De indicatieve opgave in 2024 was 185 opvangplekken. Hiervoor is een provinciaal plan NoordHollandNoord asielopvang opgesteld en met u in november gedeeld. In dit plan staat opgenomen dat de gemeente Bergen voor specifiek Amv'ers opvangplekken zal gaan realiseren. In december 2024 heeft de Minister van Asiel en Migratie een verdeelbesluit genomen op basis van het provinciaal plan NoordHollandNoord. In dit verdeelbesluit is aangegeven dat de gemeente Bergen opvang moet bieden aan 150 asielzoekers, waarvan 90 opvangplekken beschikbaar moeten worden gesteld voor Amv's.

Zie verder antwoord onder kopje 2.

- Is het college zich ervan bewust dat deze werkwijze niet alleen in strijd is met de verwachtingen van transparantie en democratische besluitvorming, maar ook het recht van de raad om invloed uit te oefenen op zeer belangrijke besluiten ondermijnt?

Antwoord:

Wij hebben u op tijd geïnformeerd over de stand van zaken.

Het college beroept zich ook op een aanwijzing van het ministerie eind December waarin er sprake zou zijn van een opgave om 90 AMV's te huisvesten

- Wanneer is de raad over deze aangepaste taakstelling geïnformeerd en zo niet, waarom niet?

Antwoord:

Het provinciaal plan Noord Holland Noord asielopvang is 1 november 2024 aan u verstuurd. Het verdeelbesluit is op 12 maart 2025 met u gedeeld.

- Waarom is hier geen protest tegen aangetekend ?

Antwoord:

Er is sprake van een wettelijke taak die opgelegd wordt door de Rijksoverheid.

- Is het college op de hoogte van de overlast in Den Helder waar men om die reden terug gaat van 40 naar 20 AMV's ?

Antwoord:

Ja, wij zijn op de hoogte van de overlastmeldingen in Den Helder. De reden die u aangeeft is ons niet bekend. Wat wij weten is dat er in Den Helder drie locaties zijn waar Amv's worden opgevangen en 1 locatie gerenoveerd wordt en een kleiner aantal opvangplekken voor terugkomt. Er worden afspraken gemaakt op veiligheid tussen het COA, de politie en de gemeente. Indien nodig wordt er direct opgeschaald bij overlast. De veiligheid binnenshuis ligt bij het COA als eindverantwoordelijk voor de opvang. Openbare orde ligt bij de gemeente in samenwerking met de politie en het OM. Vanuit het COA wordt overlast niet getolereerd. Er worden duidelijke afspraken op veiligheid gemaakt met de jongeren. De jongeren krijgen een dagbesteding en worden gestimuleerd om deel te nemen aan sport en andere activiteiten. Daarnaast is er 24/7 begeleiding en wordt er gewerkt met duidelijke huisregels. Het COA heeft een maatregelenbeleid. Dit beleid is gericht op verbetering van het gedrag. In uiterste gevallen kan het COA overgaan tot een time-out plaatsing of een definitieve overplaatsing.

3. Huurovereenkomst en bestuurlijke overeenkomst

Een huurovereenkomst van 15 jaar is zeer ongebruikelijk en de evaluatie is pas na twee jaar wat erg lang is.

- a. Hoe gaat deze evaluatie objectief gebeuren ? Welke parameters worden gebruikt?

Antwoord:

Het COA is afhankelijk van de financiering vanuit het Rijk en de opgave die daar ten grondslag ligt, nl. het realiseren van kleinschalige opvang tussen de 30 en 80 opvangplekken met een duurzame insteek. Met het oogpunt op duurzaam investeren en haalbaarheid is door het COA een businesscase opgesteld, uitgaande van de verbouwingskosten en de verduurzaming van het pand. Daarmee is een huurperiode van 15 jaar vastgesteld. Het eerste officiële evaluatiemoment is na 2 jaar afgesproken. Voor de start van de opvang worden er nog afspraken gemaakt tussen de gemeente en het COA. Er zal regelmatig overleg en evaluatie nodig zijn in de eerste twee jaar om de samenwerking goed op gang te houden. De evaluatie gaat vnl. in op hoe de opvang verloopt, hoe de

samenwerking is tussen het COA en de gemeente hoe de jongeren integreren (gaan ze naar school? Wat doen ze in hun vrije tijd?), hoe de samenwerking verloopt tussen de lokale organisaties en het COA en welke veiligheidsaspecten er spelen en hoe hier op werd ingezet. Daarnaast vindt er op structurele basis overleg plaats tussen gemeente en de politie.

- b. Wat gaat de gemeente doen als er aantoonbaar overlast is binnen die termijn?

Antwoord:

Zie antwoord 2 laatste alinea.

De gemeente heeft een bestuurlijke overeenkomst met het COA.

- c. Welke mogelijkheden heeft de gemeente om in te grijpen? Naar wij begrijpen kan het COA niet verplicht worden bewoners elders te plaatsen als daar geen mogelijkheden voor zijn?

Antwoord:

De gemeente gaat een bestuursovereenkomst aan met het COA. De overeenkomst kan door het gemeentebestuur tussentijds worden opgezegd, indien het COA zich herhaaldelijk en na verzoek niet houdt aan de vastgestelde afspraken in de overeenkomst. Een tussentijdse opzegging heeft een opzegtermijn van zes maanden. Ook het COA kan besluiten tot tussentijdse opzegging van de overeenkomst. In uiterste gevallen kan het COA overgaan tot een time out plaatsing of een definitieve overplaatsing.

- d. Graag ontvangt de VVD de huurovereenkomst en de bestuursovereenkomst en de daar bijbehorende collegebesluiten

Antwoord:

De huurovereenkomst is een overeenkomst tussen het COA en de eigenaar van het pand. Deze kunnen we niet overhandigen. De bestuurdersovereenkomst zullen wij, zodra deze is ondertekend, aan uw raad doen toekomen..

4. Disproportionaliteit

- a. Is het college zich er van bewust dat Schoorl en met name Aagtdorp een grote kwetsbare populatie heeft met veel ouderen en Scorlewald?

Antwoord:

Ja, daar zijn wij ons van bewust.

- b. Heeft het COA en het college er rekening mee gehouden dat er zijn nauwelijks voorzieningen o.a. geen openbaar vervoer en geen scholen in deze kleine gemeente?

Antwoord:

De jongeren moeten naar school in Alkmaar. Als het binnen 10 km afstand is, wordt er gefietst en anders wordt er voor vervoer gezorgd. Ons college heeft organisaties betrokken zoals welzijn Bergen, jongerenwerk en het COA gaat contact opnemen met de sportverenigingen in de omgeving. Specifiek wordt er aandacht geschonken aan de zorg voor de ouderen en Scorlewald.

De kosten voor de gemeente zullen vnl. kosten voor onderwijs zijn. Deze kosten worden vanuit regionale gelden gefinancierd. Het benodigde budget kan pas worden vastgesteld na de daadwerkelijke realisatie van de opvang. Kosten die gemaakt worden door de gemeente kunnen mogelijk ondervangen worden door de volgende financiële bronnen:

1. De regeling Uitkeringen faciliteitenbesluit opvanglocaties voorziet in een gemeentefonds vervangende uitkering aan de gemeente voor de in de opvanglocatie verblijvende vreemdelingen die nog niet in de ingeschreven basisregistratie personen (hierna BRP) hoeven te worden ingeschreven. Voor de opvanglocatie Klein Zwitserland is het een indicatief bedrag van € 49.720 op jaarbasis.
2. Er is vanuit de Spreidingswet een regeling beschikbaar voor specifieke opvang van amv'ers. Dit bedraagt een eenmalig bedrag van € 2.000 per gerealiseerde opvangplek. Er wordt daarbij uitgegaan van de indicatieve opgave die is gedaan voor het regionaal plan NoordHollandNoord dat 1 november 2024 is ingediend bij het Ministerie Migratie en asiel. In dit plan zijn 60 opvangplekken in Schoorl (Klein Zwitserland) opgenomen, alsmede de 30 opvangplekken die al zijn gerealiseerd in Egmond Binnen (Broekakkers). Het beschikbare budget wat kan worden aangevraagd, bedraagt €180.000
3. Gemeenten ontvangen eenmalig een bedrag van € 11.345,- voor de voorbereidingskosten van een nieuwe opvanglocatie.
4. Gemeenten kunnen een vergoeding aanvragen om subsidie te verstrekken aan (vrijwilligers)werkgroepen die actief zijn in of voor de opvanglocatie. De vergoeding bedraagt € 454,00 per jaar.

- c. Hoe denkt het college onder andere zorg te waarborgen en weet het college dat er al wachtlijsten zijn bij huisartsen in Schoorl ?

Antwoord:

Het COA heeft zijn eigen basiszorgstructuur en heeft dit belegd bij GZA (gezondheidszorg asielzoekers) Zorg moet geregeld zijn anders kan de opvang niet plaatsvinden.

Schoorl zou dan in totaal 80 van de 150 opvangplekken hebben. Vindt het college dat een fair aantal voor een van de kleinste dorpskernen met weinig voorzieningen ?

Antwoord:

De opvangplekken die in Klein Zwitserland worden gerealiseerd zijn maximaal 60. In Egmond-Binnen wordt er gekeken naar een mogelijke uitbreiding van 60 opvangplekken. Daarnaast moeten er nog op een andere locatie 30 gerealiseerd worden.

5. Vergunningen

Er is een zeer ingrijpende en dure verbouwing noodzakelijk.

- a. Kan de gemeente bevestigen dat ze eventueel noodzakelijke vergunningen op de gebruikelijke wijze zal beoordelen en tot handhaving zal overgaan bij niet naleving

Antwoord:

Er vindt overleg door het COA met de gemeente plaats op vergunningsplicht. Het COA heeft gevraagd of een stikstofvergunning ten behoeve van de interne verbouwing nodig is. Hiernaast wordt onderzocht of een gebruiksvergunning nodig is in verband met het brandveilig gebruik. De gemeente Bergen volgt de wettelijke procedure aangaande vergunningen en handhaaft hierop.

6. Huisvestingsverplichting bij bereiken 18 jarige leeftijd

- a. Heeft de gemeente een huisvestingsverplichting bij het bereiken van de 18 jarige leeftijd ?

Antwoord:

Jongeren van 18 jaar en ouder gaan naar een AZC. Jongeren die een verblijfsvergunning krijgen worden in de meeste gevallen gekoppeld aan andere gemeenten. Gemeente Bergen heeft een taakstelling voor amv'ers die een verblijfsvergunning hebben (statushouders). Voor het eerste half jaar 2025 zijn dat er 5. Deze groep wordt gehuisvest bij Parlan, jeugdinstelling totdat zij zelfstandig genoeg zijn om op eigen benen te staan.

- b. Zo ja: Hoe denkt de gemeente dit, ook al met mogelijke gezinshereniging , te faciliteren?

Antwoord:

De jongeren die zelfstandig kunnen gaan wonen (verklaring vanuit Parlan) kunnen naar een kleinschalige woonvorm doorstromen en worden begeleid door Parlan. Deze kleinschalige woonvorm vindt plaats met max. 3 jongeren. Als er sprake is van gezinshereniging moeten eerst alle gezinsleden in Nederland zijn en worden zij gekoppeld aan een gemeente in Nederland.

- c. Zo ja : Wordt hier in de woonvisie rekening mee gehouden?

Antwoord:

Voor statushouders is er geen uitzondering opgenomen in de woonvisie.

7. **Wat gebeurt er met uitgeprocedeerde AMV's ?** Dit is in potentie de meest zorgwekkende groep

Antwoord:

Wanneer hun asielaanvraag wordt afgewezen wordt er een terugkeerproces gestart en worden zij geholpen om terug te keren naar het land van herkomst. In veel gevallen blijven uitgeprocedeerde Amv's tijdelijk in de opvanglocatie totdat er een oplossing wordt gevonden. In sommige gevallen kunnen ze worden overgeplaatst naar andere opvanglocaties bijvoorbeeld naar een instelling voor Jeugdzorg. Dit gebeurt als er zorgen zijn over de veiligheid en welzijn.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

A.J. (Aletta). Barink
interim secretaris

M.J.P. (Marjan) van Kampen- Nouwen
waarnemend burgemeester